

Josep Gargallo i Costa
Soci de l'A.E. de Granollers

SALVADOR LLOBET: L'EXCURSIONISTA

El dia 23 de març de 1991, quan ens arribà la dissortada nova del traspàs de Salvador Llobet i Reverter, als qui ens podem considerar la tercera o la quarta generació de l'Agrupació Excursionista de Granollers, ens envai la sensació d'haver perdut el pare. Però, no com ho pot sentir l'infant que queda orfe prematurament i per al qual el pare ho és encara quasi tot: la seguretat, el sustentacle, l'escalf, quasi la vida, no, més aviat com ho sent aquell home, ja madur, que fa molts anys ja es va deixar anar de la mà del seu progenitor i al qui el trescar del temps ha convertit ja en pare de noves generacions.

El pare ja només era present a les festes importants de la família, era déu de consulta en els moments de dubte cabdal, de decisions importants. I com a bon pare sempre ens havia escoltat, ben aconsellat i, quan havia convingut, ben ajudat. Perquè, malgrat la seva avançada edat, malgrat els seus quefers inacabables, la seva activitat bastíssima, no ens regatejà mai una estona quan hi acudírem.

Retirat ja feia molts anys de la vida més activa al capdavant de l'Agrupació era, tanmateix, punt de referència, opinió sempre escoltada, en qualsevol tràfec important.

No en va era el soci número 1, de fet i de dret. De fet perquè va ser ell un dels principals impulsors d'aquella idea sorgida del grup que un dia, del ja llunyà 1927, es trobava dalt del turó del Sui al Montseny: fundar l'Agrupació Excursionista de Granollers.

El dia 7 de març de 1928 neix, oficialment, l'Agrupació i n'és nomenat primer president Salvador Llobet i Reverter. Tenia aleshores vint anys.

Salvador Llobet era, igual que un científic, un excursionista. Un excursionista en el sentit més clàssic del concepte. Pel a ell anar a fer excursions era anar a aprendre, era entrar en íntim contacte amb el medi natural, amb els elements que configuren el paisatge, era anar a descobrir, a conèixer. En aquells anys l'aspecte esportiu de l'activitat no havia pres la preponderància que té avui dia. Ara, pràcticament s'assimila l'excursionisme amb el muntanyisme o l'alpinisme, i conseqüentment amb un esport, de trets especials, però un esport. En aquella segona dècada del nostre

segle, tot i que el caire esportiu ja havia assolit altes cotes, i més en d'altres països europeus, aquell esperit, tan romàntic, de descoberta d'un món tan proper com inconegut, tan científic, que fruit de la Renaixença, tan fortament impregnà l'excursionisme català en el seu primer caminar, encara prevalia entre els seus adeptes.

I Salvador Llobet als seus vint anys, en la flor de la vida, assedegat de coneixements, estudiós i encuriós de mena, quan encara no havia fet ni el batxillerat, però duent ja a dins seu el científic, el geògraf, es bolcà en aquesta activitat que tan bé encaixava amb el seu tarannà i amb els seus anhels.

I desplegà immediatament una entusiasta activitat junt amb els seus companys —tots recordem

Cingles del Berit, 1968. Foto A. Garcia

A Bellmunt el 1946. Fotografia de la família

Magí Gabarró, Josep Viñas, Lluís Fort, Josep Font i tants d'altres—, que el portà en pocs anys a organitzar un cúmul d'actes culturals i esportius que, a ulls clucs, podem qualificar aquella època com la d'or de l'Entitat.

Es fan conferències de geografia, de topografia, d'arqueologia, de primeres cures, de meteorologia. S'estudien restes arqueològiques i es descobreixen dòlmens a la serra de Llevant i a altres indrets, es fan excavacions a can Collet, a Sèllecs, a Gallifa que porten a la descoberta d'antigues restes de poblats ibèrics i romans. Es fan exposicions de fotografia, d'escultura i ceràmica, i es comencen els arxius petrogràfics, de fotografies, de numismàtica i d'altres. Tot això fa que tan destacats conferenciants i personalitats com Joan Monllor, Manuel Plana, Francesc Serra, Antoni Cumella, Pau Vila i d'altres portin a Granollers el seu inestimable saber. S'inicia la publicació del butlletí de l'Entitat que en un curt termini esdevé una de les revistes culturals més prestigioses de la comarca car, articles signats per plomes reconegudes, de tanta talla com dels mateixos conferenciants que abans citàvem i, evidentment, del mateix Salvador Llobet, no falten a cap número.

També es multipliquen les activitats de caire esportiu i neix la secció d'atletisme, la secció

infantil, la dels esports de neu. Es practica el càmping i ja es fan llargues excursions fins i tot al Pirineu.

I en el centre de tot aquest moviment, com engranatge essencial, hi trobem el nostre home. Un esplendorós foc social que escalfà i il·luminà la nostra ciutat en aquells anys i que malauradament s'apagà a mitjan 1936 amb la tan trista sublevació militar.

Nogensmenys una nova generació arreplegà el migrat caliu que quedà, i les testimonials cendres a què es veieren reduïdes totes aquelles manifestacions, foren curosament recollides i revifades de manera que ja mai més no es perdé la llavor sembrada per aquella primera fornada d'excursionistes.

Amb els anys quaranta s'inicia per a Salvador Llobet el període de plenitud de la seva vida: casat (1936), finits els estudis universitaris (1940), es llença de ple a la seva tasca preferida: la investigació geogràfica que aviat plasma en la seva primera gran obra, la tesi doctoral que titula "El medi i la vida al Montseny". El Montseny esdevé un dels seus grans amors. Es dedica a la investigació, la docència i evidentment això l'aparta un poc del primer pla d'altres activitats com per exemple l'Agrupació Excursionista.

Però no per això deixa de fer excursions. Les excursions són part de la seva feina. Salvador Llobet és dels pocs que van saber fer de la seva devoció la seva obligació. Amb això arriba als indrets més recòndits de la nostra geografia. Les seves espardenyes trepitgen molt terreny. Però sempre amb delicadesa a poc a poc, sense sentir mai perdre una estona escoltant, amb l'ull viu, observant fins els més petits detalls, preguntant—se el perquè de les coses, dels fenòmens, tan humans com naturals.

De les més grans unitats geològiques, de les més grans muntanyes fins a les més modestes flors d'arran del camí o el més diminut insecte, res no escapa a l'ull del nostre mestre. De les grans obres humanes, de les carreteres, fins els més precaris conreus de muntanya, de les grans concentracions humanes i ciutats fins a la més rònega cabana de pastor, tot és objecte d'observació i estudi.

Les muntanyes, els camps, l'aire lliure són els llocs de treball de Salvador Llobet. No concebant l'ensenyament tancat dins quatre parets, adesiara trasllada l'aula al bosc, a la riera, al bell mig dels camps. Les sortides, les classes a l'aire lliure esdevenen imprescindibles. Sovint els alumnes són companys d'excursió.

Si molts excursionistes d'arreu del país no han tingut la fortuna que hem tingut a Granollers de poder conèixer i fins i tot poder gaudir del mestratge de Salvador Llobet, sí seran pocs, per no dir cap, els que no coneguin els mapes i les publicacions de l'Editorial Alpina. En uns anys, i a diferència d'altres països europeus, de la més absoluta sequera cartogràfica excursionista i muntanyenca, els mapes de l'Alpina foren quasi un tresor. Gràcies a aquestes inapreciables publicacions durant molts anys vam poder descobrir les principals muntanyes de casa nostra. Quin favor a l'excursionisme! Quants racons i muntanyes hem descobert amb l'Alpina a la mà! Aquests providencials mapes durant molts anys han estat, i encara ho són, tan imprescindibles com la cantimplora.

I l'ànima de l'Editorial Alpina era Salvador Llobet. Una altra activitat del mestre on es confonen i barregen els límits del seu ofici amb els de la seva afició, de la geografia i de l'excursionisme. Encetada la tardor de l'any 1990 uns companys de l'Agrupació l'acompanyàrem una vegada més al Montseny. L'home s'ha adonat que és gran: supera la vuitantena. Els anys pesen. No ho diu, però es vol acomiadar del Montseny, del seu estimat Montseny. Una vegada més els seus ulls volen descansar amb la contemplació de les línies harmòniques de les carenes, amb els colors del bosc, amb la profunditat del cel blau del cims. Un cop més els seus pulmons es volen sadollar de l'aire fresc de les fondalades, de la vida que batega en el fons de les bosquíries.

L'excursió, que s'allarga tot el dia, esdevé, com no podia ser de cap més manera, una classe magistral, la darrera potser que donaria a l'aire lliure. I a nosaltres, corglaçats i circumstancials

Inauguració del nou local social de l'Agrupació Excursionista de Granollers, 1987. Fotografia Haave Loïs

alumnes, la vida, ja sempre fugissera, ens ho semblava més que mai.

19 de desembre de 1990. Sense saber-ho assistim a la darrera conferència de Salvador Llobet, aquesta vegada amb motiu de la presentació de la nova edició, en català, de la seva tesi doctoral "El medi i la vida al Montseny" promoguda conjuntament pel Museu de Granollers i l'Agrupació Excursionista.

La pesantor que comporta l'edat i que afeixuga el cos no semblava pas haver marcat petja en les

seves facultats, tan clares, concises i entenedores eren per a la majoria de nosaltres, profans en la matèria, les pinzellades i la forma d'exposar el tema. La sala d'actes s'havia convertit improvisadament en l'aula universitària d'un qualsevol dia d'ara fa vint o trenta anys.

Com ens hem congratulat després d'haver pogut ser a temps a retre-li aquest modest homenatge! De poder-li dir, per la seva obra, per la seva tasca: moltes gràcies!

